

CODUL DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ PROFESIONALĂ

AL

INSTITUTULUI DE STUDII SUD-EST EUROPENE AL ACADEMIEI ROMÂNE

I. PREAMBUL

A. Domeniul de aplicare

Art. 1. Prezentul Cod etic al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române are drept scop definirea principiilor și normelor de conduită ce trebuie să orienteze comportarea tuturor membrilor Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române în cadrul acestuia, în relațiile lui cu Academia Română și alte instituții naționale, în relația cu societatea, în raporturile sale internaționale.

Prezentul Cod este elaborat în conformitate cu:

- Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare,
  - Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (numit în continuare CNECSDTI) aprobat prin Ordinul nr. 4393/2012 al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului,
  - Legea nr. 1/2011 a educației naționale,
  - Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe,
  - Hotărârea nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat
  - Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public,
- toate înțelegându-se în cele ce urmează cu republicările, modificările și completările ulterioare.

Art. 2. Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, numit în continuare Institutul, este responsabil pentru respectarea normelor și a valorilor etice în activitatea de cercetare din Institut.

În cadrul Institutului funcționează Comisia de etică, numită în continuare (când nu există risc de confuzie) Comisia. Aceasta este propusă de Consiliul științific al Institutului și se aprobă prin decizie a directorului Institutului.

Comisia este un organism consultativ la nivelul Institutului, care funcționează pe lângă Consiliul științific și își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii nr. 206/2004. Ea are misiunea de a monitoriza aplicarea normelor de bună conduită morală și profesională în activitatea de cercetare din Institut.

Codul de etică și de conduită profesională al Institutului, denumit în continuare Codul, este propus de Comisie și adoptat prin vot de Consiliul științific al Institutului. Orice modificări sau completări ale Codului trebuie să urmeze aceeași procedură.

Codul reglementează normele de conduită profesională a personalului contractual.

Normele de conduită profesională prevăzute de prezentul cod de conduită sunt obligatorii pentru personalul Institutului de Studii Sud-Est Europene, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003.

B. Obiective

Art. 3. Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității activității desfășurate, o bună administrare în realizarea obiectivelor Institutului, precum și eliminarea birocrației și a faptelor de corupție prin:

- a) reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului Institutului și al personalului Institutului;
- b) informări cu privire la conduita profesională a personalului contractual din Institut în exercitarea funcției;
- c) crearea unui climat de încredere și respect reciproc între colaboratori și personalul contractual din Institut, pe de o parte, și în relațiile interpersonale din cadrul Institutului, pe de altă parte.

C. Termeni

Art. 4. În înțelesul prezentului Cod, următorii termeni se definesc astfel:

- a) personal – personal cu funcții de conducere și funcții de execuție care activează în cadrul Institutului;
- b) personal contractual – persoana numită într-o funcție în cadrul Institutului în condițiile Legii nr. 53/2003, republicată, cu modificările ulterioare;
- c) funcție – ansamblul atribuțiilor și al responsabilităților stabilite de conducerea Institutului, în temeiul legii, în fișa postului;
- d) interes public – acel interes care implică garantarea și respectarea de către Institut a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
- e) interes personal – orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual din Institut prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
- f) conflict de interese – acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al personalului Institutului contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori în îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- g) informație de interes public – orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitățile Institutului, în conformitate cu Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările ulterioare;
- h) informație cu privire la date personale – orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă;
- i) avertizor în interes public – persoana fizică care efectuează o raportare sau divulgă public informații referitoare la încălcări ale legii, obținute în context profesional;
- j) context profesional – activități profesionale, actuale sau anterioare, de orice natură, remunerate sau nu, desfășurate în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, în baza cărora persoanele pot obține informații referitoare la încălcări ale legii și pot suferi represalii în caz de raportare a acestora;

k) persoana desemnată – responsabilul cu atribuții în ceea ce privește primirea, înregistrarea, examinarea, efectuarea de acțiuni subsecvente și soluționarea raportărilor, care să acționeze cu imparțialitate și care să fie independent în exercitarea acestor atribuții, numit la nivelul instituției publice.

l) abaterea disciplinară – faptă în legătură cu munca și care constă într-o acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovăție de către salariat, prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, contractul individual de muncă aplicabil, ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhici;

l) comisie de disciplină – orice organ însărcinat cu atribuții de cercetare disciplinară, prevăzut de lege, de regula

II. NORME DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ PROFESIONALĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN INSTITUT

A. Asigurarea îndeplinirii sarcinilor de serviciu în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență

Art. 5. Personalul Institutului are obligația de a-și îndeplini sarcinile de serviciu prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor și a obiectivelor Institutului, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.

Art. 6. În exercitarea funcției, personalul Institutului are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea Institutului.

B. Respectarea Constituției și a legilor

Art. 7. (1) Angajații Institutului au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin și cu respectarea eticii profesionale.

(2) Personalul Institutului trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

C. Loialitatea față de Institut

Art. 8. (1) Personalul Institutului are obligația de a apăra cu loialitate prestigiul Institutului în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.

(2) Angajaților Institutului le este interzis:

a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Institutului în care își desfășoară activitatea, cu politicile și strategiile acestuia;

b) să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care Institutul în care își desfășoară activitatea are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitați în acest sens;

c) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor angajați ai Institutului, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;

e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) Prevederile alin. (2) lit. (a-d) se aplică și după încetarea raportului de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.

(4) Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului Institutului de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

Art. 9. Constituie încălcări ale obligației de loialitate:

a) refuzul de a face uz, din rațiuni de comoditate, de experiența și prerogativele aferente gradului științific dobândit (participări la comisii de concurs, întocmirea de referate, acceptarea de funcții de conducere, îndrumarea de masterate și doctorate, reprezentarea Institutului etc.) ;

b) desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;

c) desfășurarea în alte instituții a unor activități didactice sau de cercetare care le concurează vădit pe cele organizate de către Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;

d) angajarea răspunderii Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române în acțiuni pe plan național ori internațional fără aprobare prealabilă din partea Directorului și Consiliului Științific al acestuia, iar dacă este cazul a Secției de Științe Istorice și Arheologie a Academiei Române;

D. Colegialitatea

Art. 10. Activitatea în comunitatea academică presupune colaborarea membrilor acesteia, în spirit de colegialitate și respect reciproc. Colegialitatea implică:

a) obligația de a dovedi sinceritate, onestitate, curtoazie și respect față de fiecare membru al comunității academice. Încălcarea acestei obligații de către o persoană nu conferă în nici un caz dreptul celui lezat de a adopta o conduită reprobabilă similară;

b) obligația de asistență între membrii comunității academice, materializată în suplینirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea profesională de cercetare și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane;

c) respectarea mutuală a diferențelor de ordin lingvistic, religios, social între membrii comunității academice;

d) obligația de a dovedi înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;

e) obligația de confidențialitate în privința datelor și informațiilor transmise de un membru al comunității academice unui alt membru, cu titlu privat, în condițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal;

f) îndatorirea de a presta, în afara obligațiilor strict contractuale de cercetare, activități neremunerate în beneficiul Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, cum sunt: participări la comisii de evaluare a donațiilor de carte, operațiuni de inventariere a publicațiilor în limbi și scrieri cunoscute numai specialiștilor (greacă, turcă, arabă, limbile slave) din Biblioteca Institutului, participări la comisii de concurs pentru ocuparea de posturi, întocmirea de referate pentru lucrări elaborate în cadrul programelor și proiectelor Institutului ori prezentate spre publicare revistei „Revue des Études Sud-Est Européennes“, întocmirea cronicii vieții științifice a Institutului etc. ;

Art. 11. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- a) discriminarea, hărțuirea de gen, etnică, religioasă sau de orice altă natură, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al comunității academice, indiferent de poziția ocupată de acesta în cadrul ei (cercetător, student, doctorand, cadru administrativ, cadru de conducere, cadru didactic, academician);
- b) promovarea sau tolerarea de către conducerea Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române a unor comportamente de tipul celor descrise în acest articol;
- c) discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg;
- d) formularea în fața altor persoane a unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- e) formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unor colegi;
- f) utilizarea și dezvăluirea informațiilor transmise cu titlu confidențial de alți colegi (date personale, experiențe trăite etc.);
- g) refuzul de a respecta întocmai prevederile art. 10 din prezentul Cod etic;
- h) boicotarea ședințelor de comunicări și a altor manifestări științifice organizate de Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române;

D. Libertatea opiniilor

Art. 12. (1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, angajații Institutului au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor Institutului.

(2) În activitatea lor, angajații Institutului au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale.

(3) În exprimarea opiniilor, personalul Institutului trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

E. Activitatea publică

Art. 13. (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către persoanele desemnate în acest sens de conducătorul Institutului, în condițiile legii.

(2) Angajații Institutului desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul Institutului.

(3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații Institutului pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al Institutului.

F. Activitatea politică

Art. 14. În exercitarea funcției deținute, personalului Institutului îi este interzis:

- a) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;
- b) să furnizeze sprijin logistic candidaților la funcții de demnitate publică;
- c) să colaboreze în cadrul relațiilor de serviciu cu persoanele fizice sau juridice care fac donații ori sponsorizări partidelor politice;
- d) să afișeze în cadrul Institutului însemne ori obiecte inscripționate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidaților acestora.

G. Folosirea imaginii proprii

Art. 15. În considerarea funcției pe care o deține, personalul Institutului are obligația de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii în acțiuni publicitare pentru promovarea unei activități comerciale, precum și în scopuri electorale.

H. Conduita relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției

Art. 16. (1) În relațiile interpersonale din cadrul Institutului, precum și cu colaboratorii, personalul Institutului este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.

(2) Personalul Institutului are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul Institutului, precum și a persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin:

- a) întrebuițarea unor expresii jignitoare;
- b) dezvăluirea aspectelor vieții private;
- c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

(3) Personalul Institutului trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor. Personalul Institutului are obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorității publice, prin:

- a) promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt, dacă aceasta intră în domeniul de activitate al Institutului;
- b) eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

I. Conduita în cadrul relațiilor internaționale

Art. 17. (1) Personalul Institutului care reprezintă Institutul în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional are obligația să promoveze o imagine favorabilă autorității sau instituției publice pe care o reprezintă.

(2) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajații Institutului au obligația de a nu exprima opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

(3) În deplasările în afara țării, personalul Institutului este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării-gază.

J. Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și a avantajelor

Art. 18. Personalul Institutului nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, destinate personal, precum și familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, servicii și favoruri care pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții.

K. Participarea la procesul de luare a deciziilor

Art. 19. (1) În procesul de luare a deciziilor, personalul Institutului are obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

(2) Personalul Institutului are obligația de a nu promite luarea unei decizii precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

L. Obiectivitatea în evaluare

Art. 20. (1) Conducerea Institutului, în exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, are obligația să asigure egalitatea de șanse și de tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine.

(2) Conducerea Institutului are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

(3) Conducerea Institutului are obligația de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcțiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile generale de etică și conduită profesională.

M. Folosirea abuzivă a atribuțiilor funcției deținute

Art. 21. (1) Personalul Institutului are obligația de a nu folosi atribuțiile funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.

(2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, personalul Institutului nu poate urmări obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(3) Angajații Institutului au obligația de a nu interveni sau influența vreo anchetă de orice natură, din cadrul instituției sau din afara acesteia, în considerarea funcției pe care o dețin.

(4) Angajații Institutului au obligația de a nu impune altor angajați contractuali să se înscrie în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promițându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

N. Utilizarea resurselor publice

Art. 22. (1) Personalul Institutului este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice și private a statului și a unităților administrativ-teritoriale, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

(2) Personalul Institutului are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând Institutului numai pentru desfășurarea activităților instituției, aferente funcției deținute.

(3) Personalul Institutului trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea utilă și eficientă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

III. NORME DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN INSTITUT

Art. 23. (1) Institutul aderă necondiționat la principiile respectării depline a proprietății intelectuale și ale asigurării integrității morale a cercetării științifice și face din promovarea lor un element central al activității proprii și al politicii sale de dezvoltare instituțională.

(2) Respectarea proprietății intelectuale și a drepturilor de autor este o obligație profesională a tuturor membrilor comunității de cercetare. Încălcarea dovedită a acestei obligații este o culpă gravă și ea va fi sancționată sever, cu pedepse ce pot merge până la demitere și întrerupere a colaborării.

Art. 24. Buna conduită în activitatea de cercetare constă în respectarea normelor prevăzute în Legea nr. 206/2004.

Normele de bună conduită în activitatea de cercetare din Institut privesc:

- a) activitatea științifică din Institut;
- b) activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică a rezultatelor cercetărilor întreprinse în Institut (inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în competițiile de proiecte organizate din fonduri publice);
- c) activitatea desfășurată în Institut de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării, a proiectelor de cercetare obținute în cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare și a cercetătorilor în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare din Institut;
- d) activitatea în funcțiile de conducere din Institut;
- e) activitatea membrilor Comisiei de etică.

A. Abateri posibile de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare din institut

Art. 25. Posibilele abateri care intră sub incidența prezentului Cod privesc buna activitate în:

- a) activitatea științifică propriu-zisă;
- b) comunicarea, publicarea, diseminarea și popularizarea științifică a rezultatelor cercetării din Institut;
- c) evaluarea și monitorizarea instituțională a cercetării și a cercetătorilor;
- d) funcțiile de conducere în activitatea de cercetare din Institut

Art. 26. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea științifică propriu zisă din Institut:

- a) omisiunea recunoașterii, fie prin menționare ca autor al unei opere, fie prin indicarea sursei, a contribuției unor terți la elaborarea unei opere;
- b) ascunderea ori falsificarea datelor susceptibile să contrazică ideile și ipotezele susținute de cercetător;
- c) obligarea autorilor unei opere de a menționa ca autori și persoane care nu au participat efectiv la elaborarea acesteia;
- d) orientarea activității de cercetare a cercetătorilor subordonați ierarhic și a doctoranzilor în scopul obținerii unui avantaj personal de către șeful colectivului sau îndrumătorul tezei, cum ar fi impunerea unei teme de cercetare pentru realizarea, fără menționarea colaborării, a unui proiect de cercetare personal, pentru elaborarea unei conferințe sau a unui articol, ori pentru întocmirea unui produs ce urmează a fi valorificat în folosul unei întreprinderi private.
- e) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare a altor persoane din Institut, inclusiv prin blocarea nejustificată a accesului la spațiile de cercetare din Institut; avarierea sau distrugerea echipamentului, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic necesare altor persoane din Institut pentru derularea, realizarea sau finalizarea activităților de cercetare;

Art. 27. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică a rezultatelor cercetării din Institut (inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în competițiile de proiecte organizate din fonduri publice):

- a) plagiatul;
- b) autoplagiatul;
- c) includerea drept coautori, în lista de autori ai unei publicații științifice, a uneia sau a mai multor persoane care nu au contribuit semnificativ la publicație, respectiv excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
- d) includerea în lista de autori ai unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;

e) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru posturi de cercetare, pentru abilitare sau pentru posturi didactice universitare.

Art. 28. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea de evaluare și de monitorizare instituțională a cercetării (inclusiv a proiectelor de cercetare obținute în cadrul Planului Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare) și a cercetătorilor în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate în activitatea de cercetare din Institut:

- a) nedezvăluirea situațiilor de conflicte de interese în realizarea sau participarea la evaluări;
- b) nerespectarea confidențialității în evaluare;
- c) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege.

Art. 29. Constituie abateri de la normele de bună conduită în funcțiile de conducere în activitatea de cercetare din Institut:

- a) abuzul de autoritate pentru
  - a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;
  - a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare conduse ori coordonate de persoane din subordine;
  - a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;
  - a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;
- b) obstrucționarea activității Comisiei de etică;
- c) nerespectarea prevederilor și a procedurilor legale privind normele de bună conduită în activitatea de cercetare prevăzute în Legea nr. 206/2004, în Codul de etică al Institutului, în codurile de etică pe domenii, în regulamentul de organizare și funcționare (ROF) a Institutului, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de Comisia de Etică.

B. Precizări privind plagiatul și autoplajiatul

Art. 30. Orice reproducere completă sau incompletă a unor contribuții intelectuale trebuie să fie atribuită adecvat, prin specificarea autorului ei, a operei, indicarea paginii etc. Neatribuirea corespunzătoare creează confuzii și poate genera lezarea drepturilor morale ale autorilor; ea constituie o încălcare a deontologiei și implică a obligațiilor profesionale.

(1) Încălcarea proprietății intelectuale și a drepturilor morale ale autorilor se concretizează prin:

- copierea unui text preexistent fără specificarea autorului;
- parafrizarea necreatoare a unui text preexistent fără specificarea autorului;
- reproducerea neatribuită a unor idei, argumente, date, rezultate etc. într-o manieră care lasă impresia că acestea ar aparține celui care citează;
- prezentarea publică a unor idei, rezultate de cercetare, ipoteze, date, reprezentări (vizuale, auditive), demonstrații, secvențe de program etc. ale altor autori ca fiind ale sale proprii;
- însușirea contribuțiilor intelectuale (traduceri, sistematizări, tabele, figuri etc.) ale altor autori și prezentarea lor public, fără menționarea explicită a surselor acestor contribuții.

(2) Cel care reproduce materialele trebuie să precizeze explicit cui aparțin aceste materiale (sau, cel puțin, să precizeze că aceasta nu îi aparține lui personal), astfel încât să fie evitată orice confuzie și orice atribuire nelegitimă a paternității și a creativității. În cazul reproducerii unor materiale pentru care drepturile de autor nu au fost revendicate sau nu au fost rezervate, ori în cazul în care

autorii au renunțat deliberat la orice drepturi de proprietate, integritatea științifică este afectată chiar dacă nu sunt lezate anumite drepturi de autor bine determinate și bine protejate.

(3) a). Lezarea proprietății intelectuale sau a integrității înseamnă că o prestație intelectuală (text scris sau vorbit, material audio sau video etc.) produce o confuzie (sau un fals) cu privire la proprietatea intelectuală, confuzie ce persistă și după parcurgerea întregii prestații (a întregului text sau material), astfel că cititorii, auditorii sau spectatorii nu pot, în final, atribui corect paternitatea operei sau a unei părți din aceasta.

b) În cazurile în care nu persistă o confuzie de acest fel, reproducerea neatribuită a contribuțiilor altor autori nu este, în genere, considerată culpabilă.

(4) Nu se consideră reprobabilă citarea neatribuită a unor contribuții intrate în sfera culturii generale sau a cunoașterii comune, a căror paternitate, fiind larg cunoscută, nu poate crea confuzie sau o arogare frauduloasă de merite.

(5) Dacă persoana care citează (fără a atribui corespunzător) specifică explicit faptul că citatul aparține altcuiva, precizând astfel că nu își arogă în niciun fel paternitatea sa (pe baza unor formulări ca: „se afirmă adesea că...”, „s-a mai afirmat uneori și că...”, „unii autori au susținut că...”), ea nu poate fi acuzată de folosire frauduloasă a surselor sau de încălcare a drepturilor de autor – dar, în funcție de context, i se pot reproșa imprecizia, lipsa de acuratețe, neglijența etc. Abuzul de citate neatribuite este inacceptabil și blamabil profesional.

Art. 31. Existența unor contribuții originale într-o anumită operă sau lucrare nu absolvă de răspundere morală și profesională pe autorul acesteia, dacă, pe lângă aceste contribuții, el a inclus în lucrare și anumite fragmente (neatribuite corespunzător) a căror prezență constituie o încălcare a proprietății intelectuale.

Art. 32. (1) Preluarea într-o carte a unui text sau fragment de text propriu apărut anterior în periodice, reluarea într-o publicație de mai mare tiraj a unei contribuții personale apărute deja într-o publicație de mică circulație (revistă de specialitate, acte ale unui congres etc.), reluarea într-un manual sau material didactic a unei contribuții proprii publicate anterior într-o lucrare de cercetare, republicarea aceluiași text personal într-o altă limbă și alte autoreproduceri similare nu sunt considerate culpabile. În toate cazurile, autorul are însă datoria morală de a preveni explicit cititorul că reia un text sau material deja publicat, precizând unde anume a apărut acesta inițial.

(2) În cazurile în care cineva face abuz de autocitare, publicând și republicând în mod repetat, fără motive întemeiate, aceeași contribuție proprie, în încercarea de a crea o falsă impresie de prolificitate intelectuală, autocitarea devine culpabilă din punctul de vedere al normelor de integritate.

Deosebit de gravă este tentativa de fraudă intelectuală constând în autoreproduceri de contribuții proprii menite să asigure beneficii nemeritate (promovarea pe un post superior, câștigarea unui concurs sau a unor distincții etc.). Institutul nu va tolera asemenea practici ce produc confuzii și false reputații de creativitate, sancționându-le ca încălcări grave ale obligațiilor profesionale.

C. Alte situații care pot să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din institut

Art. 33. Alte situații care pot să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din Institut sunt:

- a) participarea activă la abateri săvârșite de alții;
- b) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea Comisiei de etică sau a Consiliului Național de Etică ;
- c) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;

d) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere ori de coordonare a activităților de cercetare din Institut.

D. Abaterile grave posibile de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare din Institut

Art. 34. Abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare sunt, conform Legii nr. 1/2011 a educației naționale, art. 310:

- a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
- b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

Art. 35. Constatarea abaterilor grave și identificarea persoanelor vinovate se fac de către Consiliul Național de Etică, conform legii.

Art. 36. Se interzice ocuparea posturilor de cercetare de către persoane care se fac vinovate de abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare.

Art. 37. Indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare, concursul pentru un post de cercetare ocupat se anulează, iar contractul de muncă cu Institutul încetează de drept.

E. Elemente care nu sunt abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din institut

Art. 38. Nu constituie abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare, fiind factori specifici cercetării:

- a) datele contradictorii;
- b) diferențele de concepție experimentală sau de practică;
- c) diferențele de interpretare a datelor;
- d) diferențele de opinie.

IV. NORME DE BUNĂ CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DOCTORANZILOR ȘI A CONDUCĂTORILOR DE DOCTORAT DIN INSTITUT ȘI POSIBILE ABATERI DE LA ELE

Art. 39. Programele de studii de doctorat asigură formarea de competențe profesionale (de conținut, cognitive și de cercetare) în domeniul de specialitate – printre care înțelegerea și capacitatea de aplicare a principiilor și a valorilor eticii cercetării științifice în domeniul respectiv –, precum și de cunoștințe privind utilizarea legislației în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală.

Art. 40. Conducătorul de doctorat din Institut are, printre altele, obligația:

- să asigure îndrumarea științifică, profesională și deontologică a fiecărui doctorand;
- să efectueze monitorizarea și evaluarea obiectivă și riguroasă a fiecărui doctorand;
- să evite apariția conflictelor de interese în îndrumarea doctoranzilor;
- să informeze doctoranzii cu privire la etica științifică și profesională și să verifice respectarea acesteia, inclusiv a prevederilor deontologice pe parcursul realizării cercetării de doctorat și a redactării tezei de doctorat.

Institutul, ca instituție organizatoare de studii universitare de doctorat (IOSUD), ia măsuri pentru prevenirea și sancționarea abaterilor de la normele eticii științifice și profesionale, conform Codului.

Astfel, conducătorul de doctorat răspunde împreună cu autorul tezei de respectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv de asigurarea originalității conținutului, potrivit prevederilor legale.

În cazul unor eventuale fraude academice, al unor încălcări ale eticii sau al unor abateri de la buna conduită în cercetarea științifică, inclusiv al plagiatului, doctorandul și/sau conducătorul de doctorat răspunde/răspund în condițiile legii.

În urma identificării, în cadrul evaluării tezei de către conducătorul de doctorat, a unor încălcări ale bunei conduite în cercetare, inclusiv a plagierii rezultatelor sau publicațiilor altor autori, a confecționării de rezultate ori a înlocuirii rezultatelor cu date fictive nu se dă acordul de susținere publică a tezei.

Art. 41. Orice persoană fizică sau juridică, inclusiv membrii CNATDCU și IOSUD, poate sesiza în scris, prin intermediul UEFISCDI, Consiliul general al CNATDCU cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existența plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat, indiferent de data susținerii acesteia, și de data acordării titlului de doctor.

CNECSDTI poate fi sesizat cu privire la încălcarea regulilor de bună conduită în cercetare de personalul de cercetare din cadrul IOSUD, potrivit prevederilor legale.

În cazul în care un cercetător din Institut, membru al comisiei de doctorat, identifică în cadrul evaluării tezei, atât anterior susținerii publice, cât și în cadrul acesteia, abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică, inclusiv plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori, confecționarea de rezultate ori înlocuirea rezultatelor cu date fictive, membrul comisiei de doctorat este obligat :

- să sesizeze Comisia de etică a instituției în care este înmatriculat doctorandul și Comisia de etică a Institutului pentru analiza și soluționarea cazului, inclusiv prin exmatricularea doctorandului, potrivit prevederilor legale,
- să notifice tuturor membrilor comisiei de doctorat abaterile respective și
- să propună acordarea calificativului „Nesatisfăcător”.

V. PRINCIPII GENERALE DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI INSTITUTULUI

Art. 42. (1) Principiile etice, unanim recunoscute, care stau la baza preocupărilor pentru respectarea proprietății intelectuale sunt: responsabilitatea individuală, autonomia evaluării morale față de cea juridică, diferențierea responsabilității și proporționalitatea sancțiunilor, integritatea.

(2) În conformitate cu prevederile Codului administrativ – O.U.G. nr. 57/2019 (art. 368), principiile care guvernează conduita profesională a personalului sunt următoarele:

- a) supremația Constituției și a legii, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării;
- b) prioritatea interesului public, în exercitarea funcției deținute;
- c) asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- d) profesionalismul, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;

- e) imparțialitatea și independența, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții sunt obligate să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes altul decât interesul public, în exercitarea funcției deținute;
- f) integritatea morală, principiu conform căruia persoanelor care ocupă diferite categorii de funcții le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o dețin sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;
- g) libertatea gândirii și a exprimării, principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții pot să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- h) cinstea și corectitudinea, principiu conform căruia în exercitarea diferitelor categorii de funcții ocupanții acestora trebuie să fie de bună-credință;
- i) deschiderea și transparența, principiu conform căruia activitățile desfășurate în exercitarea diferitelor categorii de funcții sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor;
- j) responsabilitatea și răspunderea, principiu potrivit căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții răspund în conformitate cu prevederile legale atunci când atribuțiile de serviciu nu au fost îndeplinite corespunzător.

Art. 43. Respectul și toleranța se numără printre valorile morale pe care Institutul le cultivă constant, în scopul creării și întreținerii unui climat favorabil unor relații pe cât posibil armonioase, echilibrate și raționale între diferitele grupări și diferiții membri ai comunității științifice. Aceasta înseamnă că nimeni nu are dreptul să aducă atingeri demnității celorlalți; că formele de limbaj suburbane, jignitoare, ireverențioase sau vulgare sunt indezirabile; că umilirea, intimidarea, amenințarea și atacul la persoană sunt inacceptabile; că exploatarea și hărțuirea, sub orice formă de manifestare, sunt condamnabile; că intoleranța, mai ales cea bazată pe diferențele firești dintre oameni, constituie o încălcare gravă a celor mai elementare norme morale și că neînțelegerile, disputele și conflictele inerente trebuie rezolvate exclusiv pe calea dialogului și a dezbaterilor civilizate, utilizând argumente raționale, concordante cu realitatea și orientate întotdeauna către diminuarea ori stingerea acestora.

(1) Institutul condamnă hărțuirea în înțelesul ei general de comportament degradant, intimidant sau umilitor, care, indiferent de forma sub care s-ar putea manifesta, urmărește sau duce la afectarea gravă a capacității unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu sau de a-și exercita drepturile.

(2) Hărțuirea sexuală este strict monitorizată și sever sancționată în Institut.

(3) Hărțuirea de orice fel, exercitată de către persoane cu funcții ierarhice superioare asupra altora situate pe trepte inferioare ale ierarhiei, implică și abuzul de putere, ceea ce constituie o circumstanță agravantă și determină creșterea severității sancțiunilor adoptate în astfel de cazuri.

(4) Comportamentul insultător, manifestat prin expresii injurioase, umilitoare, intimidante, printr-un ton arogant sau agresiv etc., este inacceptabil și contrar eticii comunității științifice, indiferent de pozițiile ierarhice ale celor implicați; el poate degenera în abuz de putere, când se exercită asupra inferiorilor ierarhici, sau în hărțuire, când se repetă asupra aceleiași persoane sau asupra aceluiași grup de persoane.

Art. 44. Orice persoană se află în incompatibilitate cu calitatea de membru într-o comisie de evaluare, de contestație, de concurs sau de promovare având ca obiect evaluarea activității profesionale și/sau științifice a unui angajat cu care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv.

VI. APLICAREA CODULUI DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ PROFESIONALĂ

Art. 45. Implementarea Codului

Prevederile prezentului Cod se aduc la cunoștința personalului Institutului, în mod formalizat, astfel:

- a) pentru personalul existent în statul de funcții al Institutului – de către conducătorii ierarhici (șefii de compartimente);
- b) pentru noii angajați, de către Departamentul de resurse umane, salarizare și contabilitate, înainte de începerea activității.

Art. 46. Sesizarea cazurilor de încălcare a Codului

(1) Institutul poate fi sesizat în scris de orice persoană care a constatat încălcarea normelor de etică și conduită profesională de către un salariat al Institutului.

(2) Orice persoană cu funcție de conducere din Institut care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică și conduită profesională are obligația de a o înainta spre analiză consilierului de etică.

(3) Orice salariat din cadrul Institutului care are cunoștință, informații sau motive întemeiate care indică existența unor forme de încălcare a normelor de etică și conduită profesională are datoria să aducă imediat această informație la cunoștința consilierului de etică.

(4) Problemele etice ivite în cadrul Institutului vor fi aduse la cunoștința consilierului de etică, care are în atribuții acordarea de consiliere și/sau asistență angajaților, cu privire la respectarea normelor din Cod.

(6) Fiecare salariat poate să solicite consiliere și/sau asistență consilierului de etică asupra oricăror probleme care se încadrează în sfera atribuțiilor acestuia.

Art. 47. Faptele care fac obiectul sesizărilor, dar fără a se limita la acestea, sunt:

- a) conformitatea cu legile, codurile, regulamentele, procedurile și normele interne privind etica și integritatea;
- b) constrângerea sau amenințarea exercitată asupra unui salariat pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător;
- c) practici sau tratamente preferențiale ori discriminatorii în exercitarea atribuțiilor;
- d) situații conflictuale cu superiorii ierarhici sau colegii, a căror soluționare amiabilă nu pare a fi posibilă;
- e) încălcarea prevederilor privind incompatibilitățile și conflictele de interese;
- f) încălcări ale procedurilor sau stabilirea unor proceduri/norme interne cu nerespectarea legii;
- g) fapte corupte, astfel cum sunt definite de legislația penală.

Art. 48. (1) Sesizările/reclamațiile pe linie de conduită etică se fac în termen de maximum 6 luni de data săvârșirii faptei sesizate și se transmite, în formă scrisă, consilierului de etică.

(2) Sesizarea se poate trimite/depune prin următoarele căi de comunicare:

- prin poștă, la adresa: Institutul de Studii Sud-Est Europene, Casa Academiei, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, București, cu mențiunea „În atenția consilierului de etică”;
- prin e-mail la adresa consilierului de etică, menționându-se în subiectul e-mailului „Sesizare”;
- prin registratura Institutului, în plic închis, cu mențiunea „Sesizare în atenția consilierului de etică”.

(3) Sesizările adresate consilierului de etică vor fi marcate cu mențiunea „Confidențial”.

(4) Sesizarea va indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea și faptele imputate acestuia.

(5) Nu se iau în considerare sesizările/reclamațiile anonime.

Art. 49. (1) Sesizările/reclamațiile se soluționează în termen de maximum 60 zile de la data primirii acestora de către consilierul de etică.

(2) Sesizarea/reclamația va fi analizată de consilierul de etică care va determina modul de acțiune potrivit, incluzând coordonarea unei investigații. În funcție de circumstanțe, consilierul de etică va recomanda soluționarea cauzei, după caz, prin consiliere etică sau transmiterea sesizării către Comisia de etică.

(3) Comisia de etică va soluționa sesizarea/reclamația, în termen de 45 zile calendaristice de la data primirii acesteia, prin întocmirea un raport cu privire la fapta sesizată.

(4) În situația în care Comisia de etică consideră că s-au săvârșit abateri disciplinare, informează conducerea Institutului, care va dispune, în condițiile legii și a reglementărilor interne, constituirea unei comisii de cercetare disciplinară care să procedeze la cercetarea disciplinară prealabilă.

(5) Membrii Comisiei de etică și consilierul de etică nu pot fi membri ai comisiilor de cercetare disciplinară.

Art. 50. Răspundere și sancțiuni:

(1) Încălcarea de către personalul Institutului a normelor de conduită prevăzute de prezentul Cod constituie abatere disciplinară și poate atrage pe lângă răspunderea disciplinară conform Codului muncii și a Regulamentului Intern.

(2) De asemenea, personalul Institutului poate răspunde patrimonial, potrivit reglementărilor legale, dacă prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită etică și profesională a adus prejudicii instituției.

(3) Pot atrage sancțiuni și următoarele situații:

a) acțiunile sau inacțiunile prin care sunt încălcate prevederile Codului și celelalte reglementări interne ale Institutului: Regulamentul Intern, decizii, proceduri etc;

b) determinarea altor persoane să încalce prevederile prezentului Cod, a altor reglementări interne sau a legislației aplicabile Institutului;

c) acțiuni îndreptate împotriva unor salariați care au raportat încălcări ale Codului;

d) declarațiile mincinoase, care induc în eroare sau care omit intenționat aspecte, date și informații în fața unor autorități sau organe de supraveghere și control/investigație, inclusiv cele interne (audit intern, Comisie de disciplină), precum și în mass-media și care duc implicit la prejudicierea patrimonială sau de imagine a Institutului, reprezintă un motiv de sancționare disciplinară a angajaților, fiind posibilă inclusiv desfacerea contractului individual de muncă, în conformitate cu legislația aplicabilă și actele de reglementare interne în vigoare.

(4) Semnalarea unor fapte de încălcare a legii de către salariații Institutului obținute în context profesional, constituie avertizare în interes public și privește fapte care constau într-o acțiune sau inacțiune care constituie nerespectări ale dispozițiilor legale, care privesc domenii cum ar fi: achizițiile publice; serviciile, produsele și piețele financiare, precum și prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului; siguranța și conformitatea produselor; siguranța transportului; protecția mediului; sănătatea publică; protecția consumatorilor; protecția vieții private și a datelor cu caracter personal și a securității rețelelor și sistemelor informatice etc.

VII. CONTROLUL ȘI MONITORIZAREA APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI INSTITUTULUI

Art. 51. Normele prevăzute de prezentul Cod se aplică prin autocontrol la nivel individual de către întregul personal al Institutului.

Art. 52 (1) Monitorizarea aplicării normelor prezentului Cod se realizează de către consilierul de etică, desemnat prin decizie a Directorului Institutului.

(2) Consilierul de etică exercită următoarele atribuții:

- a) monitorizează aplicarea și respectarea principiilor și normelor de conduită de către salariații Institutului prevăzute în Cod;
- b) acordă consiliere/asistență etică personalului din cadrul Institutului cu privire la respectarea normelor de conduită, pe baza solicitării scrise sau verbale;
- c) informează salariații cu privire la normele de etică, modificări ale cadrului normativ în domeniul eticii;
- d) semnalează practici sau proceduri instituționale care ar putea conduce la încălcarea principiilor și normelor de conduită în activitatea desfășurată de salariați;
- e) analizează sesizările și reclamațiile formulate de către salariații Institutului sau de alte persoane cu privire la comportamentul personalului care asigură relația directă cu cetățenii și formulează recomandări cu caracter general, fără a interveni în activitatea Comisiei de etică sau a comisiilor de disciplină;
- f) organizează, ori de câte ori consideră necesar, întâlniri cu șefii de compartimente și/sau cu salariații în scopul instruirii și/sau soluționării unor dileme etice;
- g) aplică chestionare personalului privind respectarea normelor de conduită etică și integritate în cadrul Institutului;
- h) întocmește rapoarte de monitorizare privind respectarea normelor de conduită de către salariații Institutului pe care le înaintează spre avizare Comisiei de etică și spre aprobare Directorului Institutului.

(3) Consilierul de etică are obligația respectării confidențialității informațiilor la care are acces în exercitarea atribuțiilor sale.

(4) Fișa postului persoanei desemnate consilier de etică va fi completată cu atribuțiile distinct de consiliere etică în cadrul Institutului.

VIII. ATRIBUȚIILE, ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIEI DE ETICĂ A INSTITUTULUI

Art. 53. Structura și componența Comisiei de etică este propusă de Consiliul Științific al Institutului de Studii Sud-Est Europene. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai comisiei de etică persoanele care ocupă funcțiile de director sau de secretar științific.

Comisia de etică propune un regulament de funcționare care va fi validat de Consiliul Științific în termen de șaiszeci de zile de la numirea comisiei.

Comisia de etică realizează un raport anual referitor la situația respectării eticii activităților de cercetare, care se prezintă în Consiliul Științific și constituie un document public.

Art. 54. Comisia de etică primește sesizări în formă scrisă. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea ei și îi comunică rezultatul procedurilor, după încheierea acestora și are următoarele atribuții:

- a) urmărește în cadrul Institutului respectarea codului de etică și conduită profesională;
- b) numește comisii de analiză pentru examinarea sesizărilor referitoare la abaterile de la buna conduită în activitatea de cercetare aduse în atenția lor în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare.
- c) coordonează și supraveghează respectarea standardului de etică și integritate;
- d) analizează propunerile consilierului de etică privind evitarea încălcării principiilor și a normelor de conduită și dispune măsurile pentru înlăturarea cauzelor, diminuarea riscurilor și a vulnerabilităților;

- e) analizează sesizările înaintate de consilierul de etică;
- f) analizează sesizările/reclamațiile venite din partea personalului și a conducerii Institutului privind încălcarea reglementărilor legale;
- g) examinează validitatea sesizărilor/reclamațiilor din punctul de vedere al prevederilor Codului de etică și conduită profesională și întocmește rapoarte pentru fiecare caz în parte;
- h) avizează rapoartele consilierului de etică privind respectarea normelor de conduită;
- i) elaborează un raport anual cu privire la respectarea prevederilor și principiilor din Codul de etică și conduită profesională pe care-l prezintă conducerii Institutului;
- j) cercetează abaterile de la etică și de la buna conduită în activitatea de cercetare ale membrilor Institutului aduse în atenția ei în urma sesizărilor sau pe bază de autosesizare;
- k) în funcție de specificul cazului, Comisia poate examina direct sesizarea, devenind și comisie de analiză, sau poate numi o comisie de analiză diferită; astfel, poate cere referate externe și poate coopta specialiști din afara institutului;
- l) întocmește un raport cu privire la cazul în legătură cu care a fost sesizată și îl înaintează Consiliului științific;
- m) propune în cuprinsul raportului aplicarea sau neaplicarea unor sancțiuni;
- n) realizează un raport anual care se prezintă în Consiliul științific și constituie un document public.
- o) formulează propuneri de modificare/completare a prezentului Cod.

IX. CONSIDERAȚII ȘI NORME FINALE

Art. 55. Institutul consideră prezentul Cod de etică mai curând ca pe un instrument de educare a membrilor săi, în sensul prevenirii încălcării normelor eticii, decât ca pe un instrument de constrângere.

Art. 56. Pentru cazurile excepționale în care comisia de etică va media, în conformitate cu statutul său, diferende care implică opțiuni morale în activitatea de cercetare, comisia de etică va putea recomanda conducerii Institutului adoptarea unor măsuri adecvate pentru stingerea respectivelor diferende și va da sancțiuni potrivit legii.

Art. 57. Prezentul Cod de etică trebuie aplicat de către toți salariații instituției, indiferent de poziția pe care o ocupă aceștia în ierarhia instituției.

Art. 58. Prezentul Cod de etică devine operant începând cu data adoptării lui de către Consiliul Institutului, cu majoritatea simplă a voturilor membrilor acestuia. El va fi revizuit anual, eventualele modificări devenind prevederi regulamentare în urma aprobării lor cu majoritate simplă de către membrii Consiliului.

Art. 59. Nerespectarea acestui Cod implică sancțiuni potrivit Codului muncii pentru salariat.

Aprobat în ședința Consiliului Științific al ISSEE din 4 iunie 2024